Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 33 (79) Warszawa, 13 sierpnia 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

str.

Koszty własne 529
Orzecznictwo w przedmiocie księgowości: oszacowanie remanentu . . 532
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: spisanie należności na straty . 533
Orzecznictwo w sprawach umów o pracę i ubezpieczeń społecznych: stwierdzenie braku obowiązku ubezpieczenia po przyjęciu pracownika umysłowego do ubezpieczenia; — potrącenie przez pracodawcę składek w zakresie RPR o ubez. prac. um. 534
Okólniki: w sprawie protestu Przewodniczącego Komisji Szacunkowej przy rozpatrywaniu odwołania po dniu wejścia w życie Ordynacji Podatkowej;—w sprawie niedopuszczalności podnoszenia przez płatnika zarzutów przeciwko treści „dekretu wątpliwości", o ile nie udzielił nań odpowiedzi; — w sprawie umarzania grzywien wymierzonych w postępowaniu karno-podatkowym w razie żądania przez obwinionego skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; — w sprawie kwalifikacji dochodu z dywidendy w razie zapisania należnej z tego tytułu sumy na rachunek akcjonariusza w księgach spółki; — w sprawie ulg w podatku przemysłowym na IV-ych Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie . . . . 535—538
Ustawy, rozporządzenia i zarządzenia . . . . 538—540
Kalendarz podatkowy 540
Poradnia . . . . 540—543

Dr. ANDRZEJ BIENIEK

KOSZTY WŁASNE *)

(ciąg dalszy)

2. *Koszty pośrednie ogólne*

Do kosztów pośrednich (ogólnych) zalicza się:

1) pensje personelu technicznego (z wyjątkiem robocizny produkcyjnej) oraz świadczenia na rzecz tego personelu,

*) Autoryzowane streszczenie najnowszej pracy Autora pt. „Zarys systematyki kosztów własnych", Warszawa 1938, Wydawnictwo Związku Księgowych w Polsce.

2) robociznę pośrednią lub pomocniczą oraz świadczenia na rzecz robotników, otrzymujących tę robociznę,

3) koszt opału i oświetlenia lokalu fabrycznego,

4) zużycie siły do napędu urządzeń fabrycznych,

5) koszt utrzymania w stanie sprawności i ubezpieczenia lokalu fabrycznego i urządzeń fabrycznych,

6) koszt utrzymania biura fabrycznego i urządzeń pomocniczych (np. laboratoriów, doświadczalń itp.),

7) koszt utrzymania środków przewozowych i inwentarza żywego, pracującego dla działu wytwórczego fabryki,

8) umorzenie obiektów fabrycznych i urządzeń fabrycznych,

9) procenty i prowizje, płacone od pożyczek zaciągniętych wyłącznie na cele rozbudowy produkcji,

10) inne koszty pośrednie.

Rozpatrując bliżej pierwsze dwie pozycje tych kosztów, tj. pensje i świadczenia dla personelu technicznego oraz robociznę pomocniczą wraz ze świadczeniami dla robotników, łatwo dojść do wniosku, że *zasadą przydziału tych kosztów na odpowiednie wyroby może być jedynie czas.* Nie chodzi tu oczywiście o czas absolutny, lecz o czas produkcji wyrażony w roboczo-godzinach lub robotniko-godzinach dla danego wyrobu.

Należy omówić jeszcze dwie charakterystyczne pozycje kosztów, które zaliczane są niekiedy do pośrednich kosztów wytworzenia, a które nasuwają cały szereg uwag. Chodzi tu mianowicie a) o oprocentowanie kapitału własnego i b) tzw. koszty przestojów.

a) Oprocentowanie kapitału

Posiadacz kapitału, zrzekając się dobrowolnie niskiego, ale stałego oprocentowania bankowego lub w formie kuponów od papierów wartościowych, lokuje swe fundusze w instytucjach ryzykownych, ale dających przy dobrej koniunkturze wysoki dochód, który według jego przypuszczeń pokryje ewentualne straty w czasach gorszej koniunktury. Otrzymuje on zatem dochód dywidendowy, spekulacyjny, mogący dać duże korzyści w latach pomyślnych przy jednoczesnym ryzyku strat w latach zastoju. Posiadacz kapitału ma zupełnie swobodny wybór sposobu lokaty swych funduszów, a wybierając lokatę w przedsiębiorstwie przemysłowym lub handlowym, kieruje się wyłącznie widokami osiągnięcia większego zysku. Kto kupuje akcje przemysłowe lub handlowe, licząc na wysoką dywidendę, nie może jednocześnie żądać stałego oprocentowania wyłożonych kapitałów. Było by nieuzasadnione gospodarczo, gdyby posiadacz kapitału pobierał podwójny dochód: jeden stały, niezależny od sytuacji gospodarczej, drugi zaś dochód zmienny wprawdzie, ale dający widoki dużych korzyści, zwłaszcza w okresie dobrej koniunktury.

Z tego też powodu, *nie należy w kalkulacji kosztów własnych wykazywać jako osobnej pozycji oprocentowania kapitału własnego.*

b) Przestoje

Drugą pozycją, zaliczaną do pośrednich kosztów wytworzenia, są koszty przestojów.

Każde przedsiębiorstwo przemysłowe, jak zresztą każde przedsiębiorstwo zarobkowe, już w swym założeniu obliczone jest na pewną produkcję (działalność gospodarczą) maksymalną.

Pełne wyzyskanie sprawności gospodarczej urządzeń przedsiębiorstw i pracy ludzkiej jest niemożliwe do osiągnięcia, gdyż spowodowałoby to niezwykle szybkie zniszczenie się urządzeń technicznych i wyczerpanie sił ludzkich. Jak nie wytrzymałby samochód, na którym chciano by rozwijać jego teoretyczną szybkość maksymalną, tak samo nie wytrzyma maksymalnego wyzyskania swej teoretycznej sprawności żaden organizm fizyczny ani gospodarczy.

Przy normalnej pracy w przedsiębiorstwie przemysłowym i handlowym pozostaje zatem pewna część sprawności urządzeń technicznych i pracy ludzkiej niewyzyskana, lub urządzenia te nie są czynne bez przerwy, lecz znajdują się co pewien czas w stanie spoczynku.

Należy rozróżnić:

1) przestoje normalne,
2) przestoje koniunkturalne,
3) przestoje nienormalne.

Normalny przestój jest koniecznością gospodarczą i fizyczną, obciążenie bowiem ponad normalny poziom powodowałoby nienormalnie szybkie zużywanie się urządzeń i wyczerpywanie sił ludzkich, co pociągałoby znów za sobą nienormalne powiększanie się kosztów.

Przestój normalny jest uzasadniony gospodarczo, a zatem *koszty takiego przestoju są również gospodarczo uzasadnione i powinny w całości obciążać te wyroby, które produkowane są przez znajdujące się w ruchu części przedsiębiorstwa, lub wyroby, wytwarzane po okresie normalnego przestoju,*

Przestoje koniunkturalne występują w okresie załamań gospodarczych przy stagnacji na rynku, przy braku zapotrzebowania na wyroby danego przedsiębiorstwa. *Koszty tych przestojów powinny być pokrywane z rezerw tworzonych w okresach pomyślnych dla przedsiębiorstwa.*

Przestoje nienormalne mogą powstawać zarówno w okresie ożywienia, jak i załamania gospodarczego. Powodem tych przestojów może być niewłaściwe zrealizowanie kapitału zakładowego, zbyt wielka rozbudowa przedsiębiorstwa, niedostosowana do istotnych potrzeb rynku, nieumiejętne kierownictwo, strajk itp. *Koszty takich przestojów nie mają uzasadnienia gospodarczego,* tu nawet nie może być mowy o kosztach w odniesieniu do produkowanych wyrobów — przy tych przestojach powstają jedynie straty, które *powinny być pokrywane z prywatnej kieszeni przedsiębiorcy, a nie z zasobów przedsiębiorstwa, ani też tym bardziej — z ceny sprzedawanych wyrobów.*

3. *Zasada przydziału kosztów pośrednich*

Prawie bez wyjątku wszystkie koszty pośrednie zależą od czasu tj. powiększają się z czasem, są zatem funkcją czasu. Wydaje się przeto za najwłaściwsze stosować podział tych kosztów na poszczególne wyroby według długości czasu, zużywanego na ich wytworzenie. Im więcej czasu zużyto na wytworzenie danego przedmiotu, tym więcej

należy przydzielić kosztów pośrednich na przedmiot. W tym celu należy kontrolować ilość roboczo-godzin, zużywanych na wytworzenie poszczególnych wyrobów, i według tej ilości przydzielać następnie sumę wszystkich kosztów pośrednich na te wyroby. Ponieważ suma wszystkich kosztów pośrednich znana jest z możliwie największą dokładnością dopiero przy końcu każdego miesiąca, dlatego też przy rozkładaniu tych kosztów można się posługiwać jedynie danymi z miesiąca poprzedniego.

W tych przedsiębiorstwach, w których praca jest przeważnie lub całkowicie zmechanizowana, gdzie zatem czynnik pracy ludzkiej odgrywa stosunkowo niewielką rolę, można zamiast roboczo-godzin stosować przy przydziale kosztów pośrednich — maszyno-godziny.

(dcn.)

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

124.

OSZACOWANIE REMANENTU.

Tylko obraza przepisów ustawy lub prawideł bilansowania albo oczywista dowolność w przyjęciu zasad wyceny remanentów daje władzy podstawę do zakwestionowania dokonanego przez podatnika oszacowania remanentów w granicach ustawy i zwyczajów.

NTA, 1 kwietnia 1937, l. rej. 11111/34, OPA, 1938, poz. 2256.

Z uzasadnienia: Przedmiotem sporu jest doliczenie do podstawy wymiaru podatku dochodowego na r. 1930... kwoty 182.368 zł 80 gr, stanowiącej różnicę między przyjętą do bilansu wartością remanentów a wartością uznaną przez władzę pozwaną za rzeczywiście odpowiadającą kosztom własnym.

Na zarzuty skargi rozważył NTA co następuje:

...W postępowaniu wymiarowym ustalono, że skarżąca oparła szacunek remanentów na kalkulacji kosztów własnych, przeprowadzonej szczegółowo dla poszczególnych artykułów, a uwzględniającej koszty produkcji sensu stricto. *Władza pozwana oparła podwyższenie podstaw szacunku remanentów o 8,6% na tej podstawie, że kalkulacja kosztów własnych skarżącej nie obejmuje kosztów handlowych w sumie 2.400.063 zł 19 gr, na które — wedle znajdujących się w aktach zestawień — składają się: pensje zarządu i personelu, podatki, opłaty stemplowe, procenty, dyskonto, koszty bankowe, dyskonto rymes, filantropia, asekuracja, składki członkowskie, kasa emerytalna, fundusz bezrobocia, kasa chorych, gazety, ogłoszenia i różne drobne koszty handlowe, utrzymanie domów mieszkalnych, różnice kursowe i straty na dłużnikach. Władza pozwana jednak nie wyjaśnia, jakie przepisy prawa handlowego względnie jakie zwyczaje kupieckie i prawidła bilansowania nakazują uwzględnienie powyższych kosztów handlowych w kalkulacji kosztów własnych produkcji zakładu przemysłowego.* Tylko zaś obraza przepisów ustawy lub prawideł bilansowania, albo oczywista dowolność w przyjęciu zasad wyceny remanentów dawałaby wedle ustalonej judykatury NTA prawo władzy zakwestionowania

dokonanego przez podatnika oszacowania remanentów, pozostawionego w regule jego swobodnej ocenie w granicach ustawy i zwyczajów.

W tym więc punkcie doknięte jest postępowanie istotną wadliwością...

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

61.

SPISANIE NALEŻNOŚCI NA STRATY.

Strata na dłużniku podlega odpisaniu w tym roku operacyjnym, w którym zaszły fakty uzasadniające odpisanie.

NTA, 25 maj 1938 r., l. rej. 5530/36.

Z uzasadnienia: Skarżąca składając zeznanie o dochodzie, podlegającym opodatkowaniu na r. 1935, *zażądała odliczenia od zysków bilansowych kwoty 11.038 zł 50 gr. odpisanej w roku operacyjnym 1934 na straty z rachunku dłużnika skarżącej, firmy „P.", w ciężar stworzonej na ten cel rezerwy w roku operacyjnym 1932.* Władza wymiarowa nie uwzględniła tego odliczenia, przeciw czemu wniosła skarżąca odwołanie, wskazując w nim, że czas dokonania odpisu jest bez znaczenia oraz że z powodu pertraktacji między dłużnikiem a skarżącą *istniała jeszcze możliwość uzyskania odszkodowania, wobec czego odpisanie nastąpilo dopiero w tym momencie. gdy okazało się, że możliwość ta nie istnieje.* Do odwołania załączył skarżący Bank odpisy dokumentów, pochodzących z r. 1932 a dotyczących upadłości firmy „P.". Władza pozwana odwołania nie uwzględniła, powołując się na przepis art. 8 p. 2 ustawy o podatku dochodowym oraz na gołosłowność zarzutów odwołania, nie mających zresztą wobec treści przedłozonych dowodów istotnego znaczenia.

Na zarzuty skargi rozważył NTA co następuje:

Z treści zeznania, z załączonego do niego bilansu i wyciągów z ksiąg handlowych oraz z treści odwołania wynika niezbicie, iż skarżąca domagała się odliczenia od zysków bilansowych roku operacyjnego 1934 pokrytej w tym roku poza rachunkiem strat i zysków z odpowiedniej opodatkowanej rezerwy straty na dłużniku. Skarga więc nieściśle przedstawia stan sprawy, twierdząc, że mylne jest zapatrywanie władzy, jakoby „potrącenie z zeznanego dochodu kwoty 11.038 zł 50 gr" pochodziło z zysku roku gospodarczego 1934, gdyż właśnie odliczenia od tego zysku domagała się skarżąca w postępowaniu. Żądanie takie byłoby uzasadnione, *gdyby z opodatkowanej w poprzednich latach rezerwy pokryty został wydatek lub strata potrącalna w roku miarodajnym dla wymiaru, gdyby więc skarżąca wykazała, że wedle zasad prawidłowego bilansowania strata na wierzytelności do firmy P. nadawała się do odpisania dopiero w r. 1934 a nie już wcześniej.* Jakkolwiek jednak fakt uznania spornej kwoty w r. 1932 za rezerwę i opodatkowania jej na tej podstawie w roku podatkowym 1933 wskazywałby na to, iż w r. 1932 brak było jeszcze podstaw faktycznych do uznania jej w myśl prawideł księgowości i zasad przezorności kupieckiej za stratę definitywną, to *nie ta negatywna okoliczność byłaby w sprawie decydującą, ale pozytywne stwierdzenie, iż dopiero w roku operacyjnym 1934 zaszły fakty tego rodzaju, które nakazywały i uzasadniały dokonanie tego odpisu.* Skarżący Bank powołał wprawdzie taką okoliczność w odwołaniu, podnosząc, że w r. 1934 ostatecznie się rozbiły rokowania

o odszkodowanie straty—*nie powołał się jednak w myśl art. 105 p. c) O. P.* (poz. 134/36 Dz. Ust.) *na odpowiednie dowody* (art. 107 O. P.), wobec czego władza pozwana nie miała obowiązku rozpatrywania tego zarzutu, jako nie konkretnego (art. 112 O. P.). Oceniając natomiast przedstawione przy odwołaniu dowody w myśl tego art. 112 O. P., zasadnie uznała władza pozwana, że już w r. 1932 istniały w faktach stwierdzonych tymi dowodami przesłanki, uzasadniające dokonanie definitywnego odpisu na straty, a więc, że strata ta poniesiona została istotnie już w r. 1932, a tym samym w myśl powołanego przez władzę pozwaną art. 8 p. 2 ustawy o podatku dochodowym nie mogła ulec potrąceniu z zysków jakiegokolwiek roku późniejszego.

Z tych powodów NTA oddalił skargę jako nieuzasadnioną.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

45.

STWIERDZENIE BRAKU OBOWIĄZKU UBEZPIECZENIA PO PRZYJĘCIU PRACOWNIKA UMYSŁOWEGO DO UBEZPIECZENIA.

Rozporządzenie P. R. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych nie wyklucza stwierdzenia po formalnym przyjęciu zgłoszenia do ubezpieczenia, braku obowiązku ubezpieczenia—w każdym czasie, nawet po przyznaniu i po wypłacie świadczeń, które w tym wypadku podlegają zwrotowi, a to w myśl art. 60 tego Rozporządzenia *).

NTA, 11 marca 1938, I. rej. 4381/35.

*) Przepis ten głosi: „Przyznane świadczenia należy wstrzymać i żądać zwrotu świadczeń już wypłaconych, o ile się okaże, że prawo do tych świadczeń wcale nie istniało lub przestało istnieć. Osoba, która nieprawnie korzystała ze świadczeń, jest obowiązana do zwrotu otrzymanych kwot niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej".

46.

POTRĄCANIE PRZEZ PRACODAWCĘ SKŁADEK W ZAKRESIE RPR O UBEZ. PRAC. UM.

Zakaz wstecznego potrącania przez pracodawcę składki za czas dłuższy niż dwa ostatnie okresy płatnicze (art. 105 ust. 2) nie dotyczy przypadku, gdy pracodawca, wypłacając pracownikowi wynagrodzenie za wsteczne okresy, potrąca składkę tylko za te okresy, za które wypłaca wynagrodzenie.

SN, 16 grudnia 1937, C I 534/37.

Z uzasadnienia: Wprawdzie powołane w kasacji ustawy stanowią, że potrącenia składek mogą być uskuteczniane tylko za dwa ostatnie okresy płatnicze, to jednak odnośne przepisy należy rozumieć w ten sposób, że nie wolno pracodawcy dokonywać wstecznych potrąceń, gdy przy wypłacie uposażenia składki (względnie podatek) nie zostały potrącone pracownikowi i pracodawca pokrywa w takim przypadku z własnych funduszów te składki.

Przepis ten ma na celu, by pracownik wskutek potrącenia mu zaległych skła-

dek nie znalazł się w takim położeniu, że w pewnym okresie płatniczym nie otrzymałby nic, lub znikomą kwotę, nie wystarczającą na pokrycie najniezbędniejszych wydatków. W niniejszym przypadku jednak, jak ustalił Sąd Pracy, którego uzasadnienie podzielił Sąd Okręgowy, powód nie otrzymywał pensji w okresach płatniczych, lecz brał zaliczki, a ostateczne rozliczenie się za zgodą obu stron, miało nastąpić w przyszłości, nie zachodziła więc potrzeba potrąceń na składki ubezpieczeniowe i podatki i potrąceń tych mógł pozwany dokonać przy ostatecznym rozliczeniu się z powodem. Ta okoliczność, że nie wszystkie składki i podatki zostały przez pozwanego uregulowane, nie zmienia, wbrew twierdzeniu skarżącego, położenia.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 CZERWCA 1938 R. L. D. V. 16878/2/38

w sprawie protestu Przewodniczącego Komisji Szacunkowej przy rozpatrywaniu odwołania po dniu wejścia w życie Ordynacji Podatkowej.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 20 z 1938 r., poz. 489)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 2 marca 1938 r. l. rej. 2477/36 i 2478/36.

— — — — — — — — — — —

W myśl art. 208 § 2 O. P. (poz. 346/34 Dz. Ust.) i judykatury Najwyższego Trybunału Administracyjnego (Wyrok z 10 grudnia 1936 L. Rej. 3071/36 Zb. Wyr. Nr 1256 S) w postępowaniu odwoławczym w niniejszej sprawie obowiązywały już przepisy Ordynacji Podatkowej. Ordynacja ta nie zna jednak ani wymiaru przez Komisje Szacunkowe, ani protestu Przewodniczącego takiej Komisji, ani w ogóle instytucji Komisji Szacunkowej. Stąd wniosek, że rozpatrywanie protestu Przewodniczącego Komisji Szacunkowej w postępowaniu odwoławczym, normowanym przepisami Ordynacji Podatkowej nie może mieć miejsca—a zarazem, że po dniu wejścia w życie Ordynacji nieistniejące już prawnie Komisje Szacunkowe ani ich uprzedni Przewodniczący żadnych czynności wymiarowych ani odwoławczych już przedsięwziąć nie mogli. Skoro więc już po wejściu w życie O. P. wymiaru dokonała Komisja Szacunkowa a pozwana władza rozpatrywała protest Przewodniczącego tej Komisji, postępowanie dotknięte jest istotną wadliwością (Wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z 26 stycznia 1938 r. L. Rej. 2682/36).

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 30 CZERWCA 1938 R. L. D. V. 16874/2/38

w sprawie niedopuszczalności podnoszenia przez płatnika zarzutów przeciwko treści „dekretu wątpliwości", o ile nie udzielił nań odpowiedzi.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 20 z 1938 r. poz. 490).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 9 marca 1938 r. l. rej. 5292/35.

— — — — — — — — — — —

Zarzut obrazy art. 63 ustawy o podatku dochodowym z powodu nienależytego skonkretyzowania wezwania do wyjaśnień, doręczonego skarżącemu w postępowaniu odwoławczym, nie jest uzasadniony. Wbrew bowiem wywodom zastępcy skarżącego na rozprawie, Najwyższy Trybunał Administracyjny w swej judykaturze stoi niezmiennie na stanowisku, zajętym w wyroku z dnia 3 grudnia 1928 r. L. Rej. 4430/26 (Zb. wyr. Nr 1587), że zarzut nienależytego skonkretyzowania wątpliwości z art. 58 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411/25 Dz. Ust.), nie służy płatnikowi, który wezwanie do wyjaśnień (dekret wątpliwości) pominął w ogóle bez odpowiedzi. Skoro więc skarżący odpowiedzi na wezwanie do wyjaśnień nie udzielił, zarzuty przeciw treści tego wezwania nie mogą już być przez niego skutecznie podnoszone.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 9 LIPCA 1938 R. L. D. V. 8951/1/38

w sprawie umarzania grzywien wymierzonych w postępowaniu karno-podatkowym w razie żądania przez obwinionego skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 20 z 1938 r., poz. 491).

W ostatnich czasach Ministerstwo Skarbu stwierdziło niejednolitą praktykę we władzach skarbowych w sprawie umarzania grzywien nałożonych w postępowaniu karno-podatkowym prowadzonym na zasadzie ordynacji podatkowej, w razie gdy skazany po doręczeniu orzeczenia karnego żąda skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego stosownie do art. 640 i następnych k. p. k. (art. 201 § 1 ord. pod.). Jedne władze skarbowe (urzędy skarbowe — izby skarbowe) zarządzają odpisanie grzywien w księgach bierczych już w momencie przesłania akt sprawy karnej zgodnie z wnioskiem skazanego właściwemu sądowi (art. 201 § 1, art. 205 § 2 ord. pod.), inne natomiast zarządzają odpisanie grzywny dopiero po zapadnięciu wyroku sądu I instancji.

Z chwilą przekazania przez władzę skarbową sprawy karnej sądowi, sąd przeprowadza postępowanie w trybie przepisanym dla spraw wszczętych w drodze sądowej. Sąd zatem nie występuje w tym wypadku jako władza odwoławcza w stosunku do władzy skarbowej, lecz jako odrębna władza wydająca samodzielnie wyrok.

Po wydaniu wyroku przez sąd, orzeczone przezeń grzywny są ściągane z inicjatywy i w imieniu władz sądowych jako wierzyciela i zarachowywane na budżet Ministerstwa Sprawiedliwości. Dopiero po zapadnięciu wyroku sądowego w I instancji władza skarbowa obowiązana jest bez względu na treść tego wyroku grzywnę odpisać z powołaniem się przy odnośnej rubryce księgi bierczej na datę i liczbę wyroku sądowego.

Zarządzenie odpisania grzywien już w momencie przekazania sprawy karnej sądowi (art. 205 § 1 ord. pod.) jest prawnie nieuzasadnione i niedopuszczalne. Orzeczenie bowiem karne urzędu skarbowego w przypadkach żądania przez skazanego skie-

rowania sprawy na drogę postępowania sądowego zastępuje — w myśl § 3 art. 641 k. p. k. — w postępowaniu sądowym prawomocny akt oskarżenia, zatem postępowanie karne nabiera charakteru postępowania skarbowo-publicznego. Jednak oskarżonemu przysługuje prawo w myśl § 3 art. 645 k. p. k. aż do rozpoczęcia postępowania dowodowego, cofnięcia żądania skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W tym przypadku orzeczenie władzy skarbowej staje się prawomocne. Takie prawomocne orzeczenie karne podlega zatem wykonaniu przez władze skarbowe (art. 170 § 1 ord. pod. i § 118 ust. 2 rozp. wyk. do ord. pod.) — co nie mogłoby nastąpić wobec odpisania grzywny.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 9 LIPCA 1938 R.
L. D. V. 17741/2/38

w sprawie kwalifikacji dochodu z dywidendy w razie zapisania należnej z tego tytułu sumy na rachunek akcjonariusza w księgach spółki.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 20 z 1938 r., poz. 492).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 6 kwietnia 1938 r. l. rej. 4671/36.

— — — — — — — — — — —

Zarzut obrazy przepisów art. 58 i 63 ust. 2 ustawy jest uzasadniony. Akta wykazują, że płatniczce ani w postępowaniu wymiarowym, ani odwoławczym nie przedstawiono żadnych wątpliwości, ani nie zażądano od niej żadnych wyjaśnień. Wadliwość ta jest istotna, mimo bowiem niesporności samego faktu przypisania na rzecz skarżącej w księgach spółki akcyjnej przypadającej jej dywidendy, uznanie tej przypisanej a nie wypłaconej dywidendy za dochód skarżącej w miarodajnym okresie czasu nie jest wyłącznie tylko kwestią prawną, ale zależy także od ustalenia stanu faktycznego, mianowicie czy skarżąca przez to przypisanie uzyskała faktyczną możność dysponowania dywidendą i **czy niepodjęcie przez nią w tym okresie tej dywidendy było objawem takiej swobodnej dyspozycji, czy też wynikiem okoliczności niezależnych od woli płatniczki.** Jak to bowiem Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł już i uzasadnił w wyroku z dnia 1 grudnia 1930 r. L. Rej. 2402/28, **sam fakt zapisania pewnej należności w księgach dłużnika nie wyklucza jeszcze obrony płatnika w tym kierunku, że należność ta nie stanowiła jego dochodu podatkowego.** Skoro więc skarżąca w tym kierunku podniosła zarzuty w odwołaniu, było obowiązkiem władzy ustalić w prawidłowym postępowaniu wyjaśniającym okoliczności faktyczne, decydujące o kwalifikacji spornej dywidendy jako dochodu podatkowego skarżącej w danym okresie czasu.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 13 LIPCA 1938 R.
L. D. V. 18376/4/38

w sprawie ulg w podatku przemysłowym na IV-ych Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 21 z 1938 r. poz. 526)

Ministerstwo Skarbu na podstawie art. 39 ustawy o państwowym podatku prze-

mysłowym (Dz. U. R. P. z roku 1936, Nr 46, poz. 339) zwalnia:

1) futrzarskie firmy krajowe nie posiadające świadectw przemysłowych na prowadzone przedsiębiorstwa (np. fermy hodowlane) i futrzarskie firmy zagraniczne, które wezmą udział w IV-ych Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie w roku 1938 od obowiązku nabycia świadectw przemysłowych na posiadane na Targach zakłady (stoiska) oraz

2) wszystkie firmy od podatku przemysłowego od obrotu za rok 1938 z tytułu dokonanych na Targach transakcyj sprzedaży futer.

Ulga wymieniona w pkt. 2) przysługiwać będzie jedynie firmom, prowadzącym prawidłowe księgi handlowe.

Za dowód stwierdzający fakt dokonania transakcyi sprzedaży futer na Międzydzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie oraz wysokość obrotów wynikających z tytułu dokonania tych transakcyj, będzie służyło zarówno firmom krajowym jak i zagranicznym zaświadczenie Spółki z ogr. odp. „Towarzystwo Międzynarodowych Targów i Aukcyj Futrzarskich w Wilnie" według załączonego wzoru.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu nie uwzględnia prośby Spółki o zwolnienie jej od obowiązku opłacania podatku przemysłowego od obrotu za rok 1938 z tytułu przypadającej na jej rzecz prowizji za pośrednictwo handlowe.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 52 z dn. 26 lipca 1938 r.

Ustawy: z dnia 14 lipca 1938 r. o zmianie ustawy o Funduszu Pracy (poz. 401), z dnia 14 lipca 1938 o konwersji 6% pożyczki dolarowej z 1920 r. (poz. 402), z dnia 14 lipca 1938 r. o konwersji 7% pożyczki stabilizacyjnej w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki (poz. 403), z dnia 14 lipca 1938 o $4^{1}/_{4}$% bonach Skarbu Państwa w dolarach Stanów Zjednoczonych Ameryki (poz. 404).

Rozporządzenia Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Opieki Społecznej z dnia 9 czerwca 1938 r. o określeniu rodzajów rzemiosła, w których dopuszczony jest wyjątek od zakazu pobierania opłat za naukę rzemiosła (poz. 407); — Skarbu z dnia 18 lipca 1938 r. o ustaleniu wysokości emisji i planu umorzenia $4^{1}/_{2}$% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r. (poz. 408).

Dziennik Ustaw RP nr 53 z dnia 29 lipca 1938 r.

Ustawy: z dnia 16 lipca 1938 r. o ratyfikacji protokółu taryfowego z dnia 5 marca 1938 r. między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Łotewską (poz. 411), z dnia 16 lipca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Szwajcarią z dnia 25 marca 1938 r., dotyczącego clenia blachy ocynkowanej i plecionek do kapeluszy (poz. 412).

Rozporządzenie Rady Ministrów: z dnia 13 lipca 1938 r. o sprzedaży w wewnętrznym handlu detalicznym jaj kurzych na wagę i uwidocznianiu ich jakości (poz. 415).

Rozporządzenia Ministrów: Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lipca 1938 r. wyda-

ne w porozumieniu z Ministrem Skarbu o podatku komunalnym od publicznego wyświetlania filmów (poz. 417).

Dziennik Ustaw RP Nr 54 z dn. 1 sierpnia 1938 r.

Ustawy: z dnia 14 lipca 1938 r. o dodatkowych kredytach na rok 1938/39 (poz. 421), z dnia 23 lipca 1938 r. o ratyfikacji konwencji międzynarodowej z dnia 20 lutego 1935 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (poz. 422), z dnia 23 lipca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Finlandią z dnia 31 stycznia 1938 r., dotyczącego clenia oleju żywicznego (poz. 423), z dnia 23 lipca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Szwecją z dnia 5 marca 1938 r., dotyczącego clenia produktu „Renad Tallolja" (poz. 425), z dnia 23 lipca 1938 r. o ratyfikacji porozumienia z dnia 10 marca 1938 r. między Polską a Finlandią o cleniu serów pochodzenia finlandzkiego (poz. 426).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 20 z dn. 20 lipca 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 22 czerwca 1938 r. w sprawie wykazu środków leczniczych dozwolonych do przywozu na podstawie zaświadczeń wojewódzkiej władzy administracji ogólnej (poz. 486), z dnia 13 lipca 1938 r. w sprawie zmiany zmiany instrukcyj o specjalnej kontroli obrotów towarowych: polsko-niemieckiego i polsko rumuńskiego (poz. 487), z dnia 13 lipca 1938 r. w sprawie zniesienia ograniczenia warunkowej odprawy celnej samochodów i motocykli zarejestrowanych na obszarze Litwy (poz. 488), z dnia 30 czerwca 1938 r. w sprawie protestu Przewodniczącego Komisji Szacunkowej przy rozpatrywaniu odwołania po dniu wejścia w życie Ordynacji Podatkowej (poz. 489), z dnia 30 czerwca 1938 r. w sprawie niedopuszczalności podnoszenia przez płatnika zarzutów przeciwko treści „dekretu wątpliwości", o ile nie udzielił nań odpowiedzi (poz. 490), z dnia 9 lipca 1938 r. w sprawie umarzania grzywien wymierzonych w postępowaniu karno-podatkowym w razie żądania przez obwinionego skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego (poz. 491), z dnia 9 lipca 1938 r. w sprawie kwalifikacji dochodu z dywidendy w razie zapisania należnej z tego tytułu sumy na rachunek akcjonariusza w księgach spółki (poz. 492), z dnia 11 lipca 1938 r. w sprawie sprzedaży wyrobów tytoniowych (poz. 495), z dnia 12 lipca 1938 r. w sprawie przyśpieszenia weryfikacji gorzelń rolniczych (poz. 496).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 21 z dn. 30 lipca 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z dnia 25 lipca 1938 r. w sprawie wynagrodzenia za używanie własnych samochodów w podróżach służbowych (poz. 522), z dnia 16 lipca 1938 r. o częściowej zmianie okólnika L. D. IV. 11975/3/37 w sprawie ograniczeń wywozu zwierząt (poz. 523), z dnia 16 lipca 1938 r. w sprawie doręczania stronom dowodów wywozu towarów za granicę (poz. 524), z dnia 16 lipca 1938 r. w sprawie wystawiania kwitów wywozowych (poz. 525), z dnia 13 lipca 1938 r. w sprawie ulg w podatku przemysłowym na IV-ych Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie (poz. 526), z dnia 14 lipca 1938 r. w sprawie przeprowadzenia rewizji mieszkań oraz kancelarii przedstawicieli wolnych zawodów (poz. 527), z dnia 14 lipca 1938 r. w sprawie potrącalności wydatku na leczenie oczu u adwokata w świetle przepisów art. 6 ustawy o podatku dochodowym (poz. 529), z dnia 14 lipca 1938 r. w sprawie opodatkowania nagród za wykrycie wszelkiego rodzaju przestępstw skarbowych (poz. 530), z dnia 15 lipca 1938 r. w sprawie ulg w zakresie świadectw przemysłowych dla agencyj turystycz-

nych Polskiego Biura Podróży „Orbis" (poz. 531), z dnia 15 lipca 1938 r. w sprawie potrącalności z uposażeń wydatków ponoszonych na pokrycie kosztów służbowych (poz. 532), z dnia 15 lipca 1938 r. w sprawie terminu do wnoszenia opłat z art. 108 Ordynacji Podatkowej (poz. 533), z dnia 15 lipca 1938 r. w sprawie wymiaru podatku dochodowego w razie śmierci płatnika od dochodów osiągniętych przed zgonem (poz. 534), z dnia 19 lipca 1938 r. w sprawie obliczania podatku dochodowego dla osób prawnych, które na jeden rok podatkowy sporządziły dwa zamknięcia rachunkowe (poz. 535), z dnia 20 lipca 1938 r. w sprawie interpretacji art. 45 ustawy o podatku dochodowym (poz. 536), z dnia 22 lipca 1938 r. w sprawie potrącalności z podstaw wymiaru podatków: przemysłowego od obrotu i dochodowego od opłat uiszczonych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego (poz. 537), z dnia 23 lipca 1938 r. w sprawie zwolnienia od opodatkowania specjalnym podatkiem od wynagrodzeń dodatków mieszkaniowych. wypłacanych nauczycielom, zatrudnionym w gminach wiejskich (poz. 538).

KALENDARZ PODATKOWY

W sierpniu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 sierpnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 lipca 1938 r.

Do 7 sierpnia 1938 r.—podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w lipcu 1938 r.

Do 15 sierpnia 1938 r. — II zaliczka kwartalna na podatek przemysłowy od obrotu przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych w wysokości 1/5 kwoty tego podatku wymierzonego za rok ubiegły.

Do 20 sierpnia 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni sierpnia 1938 r.

Do 25 sierpnia 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu lipcu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w sierpniu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w sierpniu 1938 r.

PORADNIA

515. *Abonent ze Lwowa.*

Według art. 19 Rozp. o umowie o pr. pr. um., pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia w razie powołania go do **ćwiczeń wojskowych rezerwy.** O ile chodzi o nadkontyngentowych, może nastąpić do końca roku kalendarzowego, w którym ukończą 24 lat, powołanie do

czynnej służby wojskowej (art. 75 obowiązującej ustawy z dn. 9 kwietnia 1938 r. o powszech. obow. wojsk.). Z tego względu uważamy, że cyt. art. 19 nie znajduje zastosowania, w wypadku powołania ponadkontyngentowego do czynnej służby, bez względu na to, na jaki czas powołano pracownika do czynnej służby.

516. *S. G.*

1. **Stosowany przez Pana sposób księgowania towarów, wybieranych na własną potrzebę** przez właściciela (jak gdyby sprzedaż) jest prawidłowy. Jednakże jest on niepotrzebnie skomplikowany. Należy księgować: Ma Rk Towarów, Winien Rk pryw. właściciela za... (cenę nabycia towaru).

2. **Podatki i pensje należy księgować** z chwilą, gdy są płatne, nie zaś dopiero — w końcu roku.

3. **Większa ilość systematycznie powtarzajacych się przeoczeń, polegających na opuszczeniu zaszłości,** choćby nawet z końcem miesiąca następowało sprostowanie tych opuszczeń, może stać się powodem dyskwalifikacji ksiąg. Wyrok NTA z 7.1.1937 (OBP. 1938, str. 429) dotyczy przeoczeń rzadkich (sporadycznych).

517. *IHB.*

W odpow. nr 349 p. 4 (OBP. 1938 str. 371) zajęliśmy stanowisko, że nie **data faktury, lecz data postawienia towaru do dyspozycji nabywcy jest rozstrzygającą dla księgowania.** Nie wynika jednak stąd, że dopiero z chwilą nadejścia towar podlega zaksięgowaniu. Dla postawienia towaru do dyspozycji wystarczy np. wysłanie towaru pod adresem odbiorcy, wręczenie osobie trzeciej na rk odbiorcy itp. Nie ma zatem sprzeczności między powyższą odpowiedzią, a odp. nr 412 (OBP, 1938, str. 435).

518. *A. D. Sieradz.*

Zgodnie z orzecznictwem NTA. (por. OBP. 1938 str. 640), „jeżeli kupiec dla uproszczenia swojej księgowości część transakcyj notuje w osobnej księdze, to czyni on zadość wymogom prawa, gdy do księgi głównej wprowadza co miesiąc jako jedną pozycję łączną sumę transakcyj". Może więc Pan **wybieranie otrąb na paszę dla własnych koni notować w specjalnym notatniku, aby dopiero w końcu roku całą ilość pobranych w ten sposób otrąb jednorazowo księgować w dzienniku i księdze głównej** (Wn Rk Utrzymania koni, Ma Rk Towarów). Wprawdzie w cytowanym wyroku jest mowa o wpisywaniu globalnych sum w końcu każdego miesiąca, nie można jednak tego warunku uznać za istotny. Jak bowiem wynika z uzasadnienia, ważne jest to, aby księgi pomocnicze tworzyły razem z księgami zasadniczymi jedną całość, aby stanowiły one podkład i uzasadnienie łącznych zapisów, co wszystko ma miejsce także w przypadku wpisywania globalnych sum do ksiąg zasadniczych jednorazowo w końcu roku.

519. *H. S.*

Zbędne jest księgowanie towaru dostarczonego przez dostawcę celem uzupełnienia braku, który stwierdzono w poprzednio już wpisanej przesyłce. Byłoby to zresztą niedopuszczalne bez jednoczesnego sprostowania pierwotnego wpisu. W danych warunkach należy uznać za zbyteczną pedanterię uskutecznienie dwóch nowych wpisów celem ścisłego odtworzenia neutralizujących się zaszłości (stwierdzenia braku i uzupełnienia go). W analogicznej kwestii orzekł NTA., że zbędne jest księgowanie otrzymania zwrotu zwrotu towaru i wysłania innego towaru tego samego rodzaju tytułem zamiany (ob. OBP, 1937, str. 42).

520. *LGP. 1.*

Nie każda inwestycja w już istniejącym na obszarze C. O. P. przedsiębiorstwie, lecz tylko taka, która stanowi „powiększenie przedsiębiorstwa" (art. 1 ust. 2 ustawy o ulg. inwest., OBP. 1938 r. nr 17 str. 269), **korzysta z ulg podatkowych.** Uzyskanie prawa do ulg wymaga złożenia do Min. P. i H. podania, zawierającego szczegółowy program po-

większenia przedsiębiorstwa i zobowiązanie wykonania tego programu. Szczegóły ob. w OBP. 1938 r. nr 24, str. 393 i n. w artykule pt. „Ulgi podatkowe dla inwestycyj przemysłowych.

521. *Czytelnik 7 Radom.*

1. Stan faktyczny. Spośród 3 spólników spółki z ogr. odpow. jeden, C, odstąpił drugiemu, A, mający przypaść na jego udział dochód spółki za umówioną z góry sumę, płatną w ratach miesięcznych. Spólnik A jest poza tym właścicielem innego przedsiębiorstwa, z którego uiszcza spólnikowi C umówione raty częściowo gotówką, częściowo towarem.

Pytanie: jak należy zaksięgować w księgach przedsiębiorstwa spólnika A powyższe świadczenia na rzecz C, uwzględniając zasadę, że (zdaniem Pana) dochód z powyższej transakcji „jako pochodzący z udziału w sp. z ogr. odp." jest wolny od opodatkowania?

Jest Pan **w błędzie**, sądząc, że dochód spólnika A uzyskany dzięki wyżej opisanej transakcji, jest wolny od opodatkowania w myśl noweli z 1938 r. Przedmiotem tej transakcji, jest bowiem **nie udział w spółce, lecz prawo do dochodu z udziałów spólnika spółki z ogr. odp.**

Zysk, który ewent. będzie zrealizowany przez A, **jest więc dochodem z nabycia prawa, odrębnego od udziału w spółce.** Zysk ten **nie podpada pod przepis wzmiankowanej noweli, który, jako wyjątkowy nie podlega rozszerzającej wykładni.** Natomiast u C wolne są od opodatkowania sumy, uzyskane od A, a stanowiące zrealizowany w specjalny sposób dochód z udziału spólnika spółki z ogr. odpow.

Sumy zapłacone przez A C stanowią dla A koszt osiągnięcia dochodu tego roku, w którym zysk z udziałów C został wypłacony lub przyznany. Kwota, która została przez A zapłacona C w roku poprzedzającym ten rok, stanowi więc sumę przechodnią, która powinna w bilansie figurować jako pozycja czynna.

Z chwilą otwarcia w księgowości A i uznania specjalnego rachunku np. rachunku „prawa do dochodu z udziałów C w spółce z ogr. odp.", wspomniana suma przechodnia obciąży ten rachunek na równi z dalszymi wpłatami C z tegoż tytułu. Ewentualnie powstały na tym rachunku zysk jest doliczalny do dochodu, zaś strata potrącalna z dochodu.

2. Posiłkowanie się przy wpłatach i wypłatach (co do których rozliczenie ma nastąpić po pewnym czasie) tzw. **„bonami wewnętrznymi"**, o ile prowadzi to do większych od normalnie dopuszczalnych opóźnień w księgowaniu, stanowi usterkę formalną.

522. *Expres.*

1. Wpłatę w wysokości 10 zł, dokonaną w r. 1937 przez odbiorcę, zapisał Pan w r. 1937 omyłkowo na dobro rku sprzedaży, zamiast rku odbiorców. W 1938 r. po stwierdzeniu tego błędu księgował Pan: Wn Rk Okresu Poprzedniego, Ma Rk Odbiorców — 10 zł. Czy postępowanie jest prawidłowe?

Należało, chcąc postąpić wg. ścisłych zasad buchalterii, sprostować księgi za r. 1937 w sposób nieraz już w OBP opisywany. Jednak przy przeoczeniach małej wartości można sprostować błąd przez rk kapitału, o ile kapitał może ulegać zmianom.

Można, oczywiście, księgować przejściowo na specjalnym Rku (np. Rku Okresu Poprzedniego), aby w końcu roku saldo tego rku przenieść na Rk Kapitału.

2. Księgowanie jest prawidłowe.

523. *B. R. Łódź.*

A rozpoczął w 1936 r. budowę domu mieszkalnego i w tymże roku budynek w surowym stanie sprzedał B. Ostatni dom ten wykończył i oddał do użytku w 1937 r. Kto i w jakim zakresie korzysta z prawa potrącenia kosztów budowy z dochodu (art. 3 ustawy z 1933 r.).

Jak to wyjaśnił NTA, wyrazy „osoby... które wybudują domy mieszkalne" należy interpretować „zgodnie z ogólnie przyjętym znaczeniem ekonomicznym; w tym rozumieniu używa się tego wyrazu na oznaczenie ogółu czynności i zabiegów, natury przede wszystkim gospodarczej, których ostatecznym wynikiem jest powstanie kosztem pewnych ofiar majątkowych bez względu na ich formę nowego obiektu budowlanego; ulga podatkowa winna więc być w myśl intencji ustawodawcy przyznana tej osobie, na której ostatecznie koszt powstaje nowy obiekt budowlany i to skutkiem celowej działalności gospodarczej skierowanej właśnie na powstanie nowego domu mieszkalnego; nie podpadnie więc pod to pojęcie i nie będzie tytułem do ulg nabycie gotowego nowego domu mieszkalnego" (26.6.1934, l. rej. 3439/32, OPA, 1934, poz. 740).

W innym wyroku NTA wyjaśnił, że „kupno domu w budowie jest aktem względnie czynnością, która jako działalność gospodarcza, w zasadzie może nie być skierowana na budowę nowego domu... Charakter jednak takiej działalności będzie on posiadał wtedy, gdy w rzeczywistości z uwagi na zachodzące warunki, a w szczególności na stan budowy, rozmiar pozostałych jeszcze do wykonania robót budowlanych oraz ich techniczny charakter, jest on widocznie wyrazem woli nabywcy (następnie zrealizowanej) użycia posiadanych środków na wybudowanie domu mieszkalnego, a nie zwykłego ulokowania kapitału w wartościach nieruchomych. Wówczas też celowa działalność gospodarcza nabywcy w kierunku wybudowania domu mieszkalnego obejmuje nie tylko tę część budowli, której budowa została wyprowadzona przez niego samego, lecz również i tę jej część, która została przez niego nabyta, a z której dopiero przez dalszą jego działalność, powstał nowy dom mieszkalny. W tych zatem warunkach nabywca domu w budowie... winien być uważany za osobę, która dom ten wybudowała w jego całości". (20.10.1937, l. rej. 6588/34 OPA, 1937, poz. 2030).

W świetle tej wykładni rozstrzygnięcie zagadnienia konkretnego jest zależne od danego stanu faktycznego. Ponieważ w w liście Pana stan faktyczny nie jest dostatecznie wyświetlony, ograniczamy się do przedstawienia stanowiska NTA.

Skorowidz rzeczowy

Koszty własne — 529 **).

Księgowość — „bony wewnętrzne" — **P** *) 542; — data księgowania faktury — **P** 541; — księgi pomocnicze jako uzasadnienie łącznych zapisów — **P** 541; — księgowanie towarów wybieranych przez właściciela na własną potrzebę — **P** 541; — księgowanie podatków i pensyj — **P** 541; — księgowanie towaru nadesłanego przez dostawcę celem uzupełnienia braku — **P** 541; — księgowanie transakcji i skutków nabycia prawa do dochodu z udziału w spółce z o. o. — **P** 542; — oszacowanie remanentu — **O** *) 532; — powtarzające się przeoczenie zaszłości — **P** 541; — prostowanie błędnego księgowania — **P** 542; — spisanie należności na straty — **O** 533.

Ordynacja podatkowa — protest przewodniczącego komisji szacunkowej przy rozpoznawaniu odwołania po wejściu w życie OP — **Ok** *) 535.

Podatek dochodowy — dochód z nabycia prawa do dochodu z udziału w spółce z ogr. odp. — **P** 542; — niepodjęcie przez akcjonariusza dywidendy a opodatkowanie — **Ok** 537; — prawo potrącenia kosztów budowy przez nabywcę domu mieszkalnego w stanie niewykończonym — **P** 542; — spisanie należności na straty — **O** 533.

Podatek przemysłowy — ulgi w podatku przemysłowym na IV Międzynarodowych Targach Futrzarskich w Wilnie — **Ok** 537.

Postępowanie karno-podatkowe — w wypadku żądania skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego — **Ok** 536.

Ubezpieczenia społeczne — potrącenie przez pracodawcę składek w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych — **O** 534; — stwierdzenie braku obowiązku ubezpieczenia po przyjęciu pracownika umysłowego do ubezpieczenia — **O** 534.

Ulgi inwestycyjne — „powiększenie przedsiębiorstwa" — **P** 542.

Umowa o pracę — wynagrodzenie w razie powołania ponadkontyngentowego do czynnej służby wojskowej — **P** 540.

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15